

XX Międzynarodowy Festiwal Sztuki

"Interakcje"

Jak piszą organizatorzy: To wystarczający okres, by przywołać perspektywę historyczną podlegającą mechanizmom archiwizowania, hipotez i analiz. Upoważnia nas ona do podsumowań z punktu widzenia inicjatorów i realizatorów projektu. Na ich bazie staramy się wykreślić perspektywę przyszłości festiwalu „Interakcje” poczynając od roku 2019. Mamy więc do czynienia z analizą historyczną, elementami rekonstrukcji związanej z tradycją francuskiego post dadaizmu i fluxusu i ich współczesnymi konsekwencjami. Traktujemy dwudziesty festiwal „Interakcje” jako kluczowy dla świadomego zamknięcia pewnego cyklu i zarazem wypracowania i otwarcia nowej formuły festiwalu.

Stąd też dwa wyraźne etapy tegorocznej edycji festiwalu. Pierwszy (16-19 V) zaprezentuje z perspektywy dwudziestu lat francuskie środowisko artystyczne, mające kluczowy wkład w proces założycielski „Interakcji”. Skonfrontowane będzie z polskimi uczestnikami pierwszego festiwalu. Istotnym elementem projektu będzie prezentacja osób, miejsc, idei, dokumentów i faktów związanych z pierwszym festiwalem. Kuratorem tej części festiwalu, odbywającej się zgodnie z tradycją w miesiącu maju, będzie podobnie jak dwadzieścia lat wcześniej, mieszkający w Paryżu polski artysta Ryszard Piegza. Ten etap będzie próbą zdefiniowania z perspektywy dwudziestu lat faktu rozpoczęcia „Interakcji” i tworzącego się mitu założycielskiego. Będzie stanowić próbę odpowiedzi na pytanie jak konstrukcja festiwalu, uczestnicy i hasło kształtują jego późniejsze edycje. Podjęta zostanie więc dyskusja nad historią, traktując dorobek „Interakcji” jako ncenny kapitał dla refleksji o sztuce akcji na świecie.

Druga część, planowana na 24-28 IX, to realizacja koncepcji „Początku”, nowej perspektywy, która zakłada merytoryczne odwołanie do znaczenia „peryferii” traktowanych jako wielopoziomowa rzeczywistość w skali przestrzennej, mentalnej i technologicznej. Organizatorzy chcą podnieść rangę pojęcia peryferie w stosunku do rozpoznanego i eksponowanego centrum. Pojęcie „centrum – peryferie” było przywołane już na pierwszym festiwalu jako odniesienie zarówno do postrzegania sztuki performance w obszarze sztuk wizualnych jak i do lokalizacji festiwalu w Piotrkowie Trybunalskim, mieście spoza głównego nurtu działań kulturowych czy naukowych ale obdarzonym bogatym kontekstem historycznym. Należy po dwudziestu latach zweryfikować podstawowe cechy tych dwóch przeciwstawnych pojęć wobec przemian technologicznych, informacyjnych i mentalnych.

Pierwszy festiwal wskazujący i potwierdzający promieniowanie wielkiej tradycji ośrodka jakim był Paryż i jego kultura, eksponował ideę centrum powiązaną z szeroko pojętymi peryferiami. W tym roku zakładane jest odwrócenie wektora, skupienie się na miejscach peryferyjnych i ich wpływie na centrum z jego ustalonym statusem. Stąd decydująca jest nie tylko lokalizacja festiwalu ale wybór odpowiednich artystów z takich krajów jak np. Litwa, Bośnia i Hercegowina, Indonezja, Chiny, Izrael, Polska. We wrześniu zaprezentujemy artystów polskich i zagranicznych traktujących sztukę akcji jako intermedium związane z innymi dyscyplinami sztuki jak rysunek, rzeźba, instalacja, film czy coraz bardziej widoczna w przestrzeni sztuk efemerycznych, choreografia. Zaproszeni artyści zagraniczni zostali wyselekcjonowani jako wybitni przedstawiciele sztuki żywej, dotąd nieobecni w piotrkowskich „Interakcjach”. Każdy z nich ma prawo wyboru i zaprezentowania w programie festiwalu jednego artysty. Artyści Polscy to również ci o uznanej pozycji zarówno w Polsce jak i na świecie, a także grupa artystów młodego i średniego pokolenia, którzy w przeszłości debiutowali na „Interakcjach”, a dziś z powodzeniem kontynuują twórczość w obszarze sztuki żywej. Stworzy to szansę dwubiegunowego porządku problemowego i pokoleniowego.

Ważny element budujący festiwal to sięganie do najciekawszych faktów i zjawisk z historii polskiej i światowej sztuki, honorowanie twórców i postaw artystycznych szczególnie istotnych dla rozwoju tej dyscypliny. Dlatego nieodłącznym punktem festiwalu są prezentacje wybranych artystów uważanych

za "klasyków gatunku", historycznych materiałów, dokumentacji projektów i galerii, które miały wpływ na kształtowanie przestrzeni polskiej i światowej sztuki żywej. Idee dadaizmu, fluxusu, sztuki procesualnej czy sformułowane przez Jana Świdzińskiego, współtwórcy i patrona „Interakcji”, założenia sztuki kontekstualnej bezpośrednio wpływają na kształt i rozwój festiwalu. Spotkania z artystami, wystawy, prezentacje dokumentacji wypełnią okres od maja do września.

Pierwsza część festiwalu, określona w ogólnej koncepcji zadania jako „Koniec”, odbędzie się w Piotrkowie Trybunalskim w dniach 16-18 maja. Miejsca festiwalu to sale ekspozycyjne piotrkowskiej galerii sztuki ODA (ODA, ul. Dąbrowskiego 5) oraz wybierane na bieżąco przez artystów miejsca w

przestrzeni publicznej. Zaproszeni goście:

z Francji – Charles Dreyfus, Jacques Donguy, Alain Snyers, Serge Pey, Chiara Mulas, Léa Le Bricomte, Joël Hubaut

z Polski – Przemysław Kwiek, Józef Robakowski, Krzysztof Knittel, Janusz Bałdyga, Anna Kuczyńska, Ryszard Piegza, Grupa Restauracja Europa

Wydarzenia towarzyszące tej części festiwalu skupione zostaną wokół dwóch nieżyjących polskich artystów Jana Świdzińskiego i Andrzeja Partuma, uczestników inicjujących Festiwal „Interakcje” w 1999 r. Prezentacje poświęcone ich twórczości, ich wpływie na rozwój polskiej i światowej sztuki

żywej zostaną zestawione z tradycją francuskiego post dadaizmu i fluxusu i ich współczesnymi konsekwencjami.

Planowany jest panel dyskusyjny i pokaz dwóch filmów Piotra Weycherta „Jan Świdziński. Poza dostarczony kontekst” i „Partum de facto”.

Druga część festiwalu, określona w ogólnej koncepcji zadania jako „Początek”, odbędzie się w dniach 24-28 września. Jej szczegółowy program zostanie ogłoszony w czerwcu.

PROGRAM

16 maja - ODA, ul. Dąbrowskiego 5

12.00 Interwencja artystyczna przed i na budynku byłej Restauracji Europa

18.00 Uroczyste otwarcie festiwalu

18.30 Prezentacje performance

Krzysztof Knittel – koncert

Józef Robakowski

Léa Le Bricomte

Joël Hubaut

Janusz Bałdyga

Projekcja filmu Piotra Weycherta „Jan Świdziński. Poza dostarczony kontekst” (2015r., 37 min.)

17 maja - ODA, ul. Dąbrowskiego 5

11.00 Drugie śniadanie na Rynku Trybunalskim

18.00 Prezentacje performance

Charles Dreyfus

Chiara Mulas
Przemysław Kwiek
Alain Snyers
Projekcja filmu Piotra Weycherta „Partum de facto” (1997r., 29 min.)

18 maja - ODA, ul. Dąbrowskiego 5

18.00 Prezentacje performance
Serge Pey
Anna Kuczyńska
Ryszard Piegza
Grupa Restauracja Europa
„Centrum-Peryferie” Gala finałowa XX festiwalu

Wydarzenia towarzyszące

14 maja, godz. 19.00 - Galeria Działań, Warszawa, ul. Marco Polo 1

Neo Flux Dada Française
Prezentacje performance: Léa Le Bricomte, Jacques Donguy, Charles Dreyfus, Joël Hubaut
Elementy wizualne: Alain Snyers „So what”

Informacje o wybranych artystach - uczestnikach festiwalu

Józef Robakowski (ur. w 1939 r. w Poznaniu) należy do czołówki polskich artystów multimedialnych, fotograf, autor filmów, obrazów, instalacji, cyklów fotografii i działań akcyjnych. Studiował na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu historię sztuki i muzealnictwo oraz na Wydziale Operatorskim PWSFTViT w Łodzi, gdzie w latach 1970-1981 był wykładowcą i kierownikiem Zakładu Fotografii i Reklamy Wizualnej. Jest współzałożycielem wielu eksperymentujących grup artystycznych m.in. fotograficznej Zero-61 (1961-1969) oraz Warsztatu Formy Filmowej (1970-1977). Organizuje wystawy i przeglądy m.in. Kinolaboratorium 1973, Nieme Kino I-II, 1983-1984, Lochy Manhattanu 1989, Żywa Galeria 1998. Od 1978 prowadzi prywatną Galerię Wymiany (Exchange Gallery). Był aktywnym uczestnikiem tzw. KULTURY ZRZUTY, podziemnego życia artystycznego w stanie wojennym. Zainicjował powołaną w 2001 nagrodę im. Katarzyny Kobro.

Janusz Bałdyga (ur. 1954 roku w Lublinie) performer, twórca instalacji. Studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Uzyskał dyplom w 1979 roku w pracowni prof. Stefana Gierowskiego, aneks w pracowni prof. Romana Owidzkiego. Współzałożyciel i członek grupy twórczej „Pracownia” (1976-81). Od 1979 współpracuje z Akademią Ruchu. Od 2009 roku prowadzi Pracownię Sztuki Performance w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu (obecnie Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu). Janusz Bałdyga zajmuje się w sztuce przede wszystkim działaniami typu performance. Wypracowywał swój oryginalny charakter wypowiedzi artystycznych, w których konsekwentnie redukuje język i środki artykulacji, kreatywnie wykorzystując proste elementy tworząc z nich elementarne struktury - linię, okrąg, prostokąt, punkt. Bałdyga posługuje się pojęciem „miejsca znaczone”, w których ogromne znaczenie ma wycucie przestrzeni i jej uwarunkowań oraz dynamika, jaką wnosi w nią obecność człowieka.

Jacques Donguy - francuski poeta, performer, tłumacz i krytyki sztuki, pionier Digital Poetry (już od 1983 roku, kiedy pojawiły się pierwsze komputery osobiste). W swoich performansach wykorzystuje procesy losowe: zaczynając od typografii (Atari 520ST), później stosując typologię

aleatoryczną, obrazy 2D i 3D, krótkie filmy, zapętłając dźwięki tworząc rozszerzoną formułę poezji słownodźwiękowo-wizualnej; celem jest wypracowanie uogólnionej semantyki. Jest także badaczem poezji eksperymentalnej i tłumaczem brazylijskiego twórcy poezji konkretnej - Augusto de Campos (laureata nagrody Janusa Pannoniusza za poezję w 2017). Opublikował też książkę o swoich pracach w wydawnictwie Presses du réel, "Pd-extended 1, poésie numérique en Pure Data" (Digital Poetry with Pure Data), z zrzutami ekranu swoich realizacji i wszystkimi tekstami teoretycznymi od 1984 do 2015. Jego międzynarodową antologię / studium poezji eksperymentalnej przetłumaczono na język polski („Poezja eksperymentalna. Epoka cyfrowa 1953-2007”, wydawnictwo: słowo / obraz / terytoria, Gdańsk 2014). Doktor literatury francuskiej (Uniwersytet Paris III, 1995). Jest też – co zdumiewające – autorem francuskiego przekładu „Dziadów” A. Mickiewicza i „Kordiana” J. Słowackiego.

Charles Dreyfus – francuski performer, poeta, autor wystaw i historyk sztuki. W latach 70. uczestniczył w większości wystąpień awangardy nowojorskiej, a szczególnie Fluxusu. W 1978 r. ukazała się jego pierwsza publikacja artystyczna; w latach 1985-1991 prowadził czasopismo „Kanal Magazine”. Współautor kolektywnego manifestu „Konstytucyjna Rezolucja Międzynarodowego Supermodernisty”, opublikowanego (1997) w czasopiśmie „Inter: art actuel” prowadzonym przez Richarda Martela w Québec (Kanada). Manifest potępia kulturową dominację Zachodu, przedstawioną jako „drapieżność” prowadząca do braku artystycznej wynalazczości; zawiera życzenie „przyspieszonej degeneracji Zachodu”, którą uważa za „niezbędną dla narodzin kultury”. Charles Dreyfus łączy w swoich działaniach dźwięk, znaczenie i typografię z przekonaniem, że artystyczny język jest nie tyle instrumentem komunikowania, raczej „rodzi się spontanicznie z przedstawieniem, które wyraża”. Współpracował z tak różnymi artystami, jak George Maciunas, Dick Higgins, Ben, Michel Giroud, Richard Piega, Julien Blaine czy Jean Dupuy.

Joël Hubaut – urodzony w Amiens w 1947 roku, mieszka i pracuje w Réville nad kanałem La Manche. Uczy w Ecole des Beaux-Arts w Caen. Zaczął pracę w późnych latach 60., stymulowany przez pisma W. S. Burroughsa, muzykę Erica Satie, akcjonizm i pop art. Realizując głównie instalacje, rysunki, obrazy i różne przedmioty, paradoksalnie znany jest przede wszystkim ze swoich performansów i tekstów poetyckich. Łącząc wszystkie te heterogeniczne źródła, Joel Hubaut kieruje swoją działalność w kierunku hybrydowej i potwornej mieszanki, którą humorystycznie określa jako "Pest-Modern". (Zaraza-moderny). W latach 70. tworzył pierwsze znaki „pisma epidemicznego”, które atakują wszystkie media, obiekty – ludzkie ciała – pojazdy – witryny – itp. rozwijając procesy i struktury kłaczy (rizomiczne) w postaci urzędów i działań inter- i multidyscyplinarnych. W latach 1978 - 1985 tworzył alternatywną przestrzeń „NOUVEAU MIXAGE” (instalacja-wideomalarstwo-poezja-koncert-performance). Kierował także audiobookiem "FRACTAL MUSIK" na płycie audio, wyprodukowanej przez Station Mir; od 1996 animuje „Hiatus nights” (literackiej kabarety) w Frac de Basse-Normandie. Uczestniczył w wielu festiwalach Polyphonix i licznych pokazach w Europie, USA, Kanadzie, Rosji, Meksyku, Japonii, Chinach.

Léa Le Bricomte – francuska artystka o zmiennej i multi-referencyjnej twórczości (rzeźby, fotografie, instalacje, filmy wideo, spektakle, koncerty, rysunki). Urodzona w 1987 roku w Montbard, w 2012 ukończyła Akademię Sztuk Pięknych w Paryżu. Léa Le Bricomte bada uniwersum wojowników, używając materiałów i ikonografii militarnej (amunicja, mundury, medale, broń). Zbiera te pozostałości ostatnich lub dawnych zmagających a następnie zmienia ich konteksty dokonując dywersyjnej przemiany śmierci w życie w duchu medytacyjnym i altruistycznym. Jej ostatnie prace mają duchowy i niematerialny wymiar. Léa Le Bricomte jest szczególnie zaangażowana w ujawnianiu potencjału dźwiękowego pocisków pierwszej wojny światowej poprzez organizowanie

zrytualizowanych koncertów / spektakli („Sounds Of War”): nowa muzyka emanuje dźwiękami pocisków przeprogramowanych w służbie pokoju. Od dwóch lat zaprasza szamanów, mediów, uzdrowicieli na pola bitew w Verdun, tworząc ogromny kolektywny i eksperymentalny wspólny projekt „Duchy wojny”, prowadzący do serii wystaw i różnych wydarzeń (publikacje, konferencje, spektakle, projekcje).

Alain Snyers – francusko-belgijski artysta wizualny i pedagog mieszkający we Francji. Realizuje prace na różnych nośnikach, czerpie z doświadczeń ruchu post-dadaistycznego prądu, Fluxusu i sztuki socjologicznej; jest członkiem College of Pataphysics w Paryżu.